

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

คนไทยมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างอบอุ่น ภายใต้ครอบครัวที่มีความเคารพนับถือ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีการรวมกันเป็นหมู่บ้านหรือแหล่งชุมชน ภายในชุมชนนั้น ๆ จะมีประเพณีและกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ การรวมกันประกอบอาชีพที่มีความเหมาะสมในแต่ละชุมชน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและวัตถุดิบที่สามารถหาได้ง่ายตามท้องถิ่น ประกอบกับความสามารถในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมที่มีการถ่ายทอดมาจากรุ่น ปู่ ย่า ตา ยาย จนถึงชนรุ่นปัจจุบัน

ปัจจุบันงานหัตถกรรมของไทยตามหมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล นับวันจะเลือนหายไป เพราะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลง ด้วยมีเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้ผลผลิตจำนวนมาก ภายในระยะเวลาอันรวดเร็วและราคาถูกกว่า กอปรกับผู้มีความต้องการผลงานด้านฝีมือมีจำนวนน้อย ทำให้ผู้สร้างงานหัตถกรรมไม่สามารถประกอบเป็นอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนและคนในครอบครัวได้ จึงเปลี่ยนอาชีพหรือหันเหไปทำงานตามโรงงาน ที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ทั้งในและนอก

ภูมิปัญญาหรือ ความรู้ความสามารถของมนุษย์ทั้งด้านแนวคิด กระบวนการผลิตที่เกิดจากการผสมผสานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และบูรณาการความรู้อันเกิดจากพฤติกรรมของคนไทย จนเกิดผลเป็นที่ยอมรับ นำไปปฏิบัติได้ผล มีคุณค่าในการนำไปใช้งานหรือแก้ไขปัญหในการทำงานได้ (กวี วรรณ และคณะ, 2547, หน้า120)

คำว่า “ภูมิปัญญา” อาจนำไปปรับใช้กับสภาพการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นคำต่างๆ คือ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น ซึ่งคำว่า พื้นบ้าน ชาวบ้าน ท้องถิ่น และไทย เป็นส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามาเพื่อขยายให้ทราบขอบเขตว่าจะกล่าวถึงภูมิปัญญาในระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชนย่อยหรือระดับชุมชนใหญ่

ถ้ามีคำถามว่า “วิถีชีวิต” กับ “ศิลปะ” มีความเกี่ยวข้องกันหรือ ก็คงจะตอบได้ว่า “มี” และมีมากเสียด้วยแม้แต่ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นจากความฝัน ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจริง แต่เป็นชีวิต

จริงของผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะชิ้นนั้นๆเพียงผู้เดียว ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของคนอื่นก็ได้

ด้วยเหตุนี้จึงยอมรับกันว่า วิถีชีวิต คือตัวกระตุ้นจินตนาการทางศิลปะที่ยอดเยี่ยมที่สุด โดยเฉพาะกับเด็ก ถ้าได้รับการเรียนรู้และสัมผัสกับของจริงได้ลงมือทดลองถูกมากเท่าไร การแสดงออกทางศิลปะของเค้าก็ยิ่งมีคุณค่ามากเท่านั้น

คำว่า คุณค่า ในที่นี้คือคุณค่าของประสบการณ์เชิงสังเคราะห์ อันเป็นคุณค่าที่ได้รวบรวมจากประสบการณ์ที่รับรู้ทั้งหลายและถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะโดยใช้เทคนิควิธีการและวัสดุที่ตนเองถนัดเป็นสื่อถ่ายทอด ถ้าจะย้อนถามต่อไปอีกว่า “ความเป็นศิลปะ” อยู่ตรงไหนก็ตอบได้ทันทีว่า “อยู่ที่ความสามารถในการรวบรวมประสบการณ์ต่างๆแล้วถ่ายทอดผลงานออกมาเป็นเอกภาพนั่นเอง”(พระพงษ์ กุลพิศาล, 2533, หน้า189)

ในช่วงปี2540 ได้มีการสำรวจเด็กเล็กต่ำกว่าอายุ5 ปี และเด็กในระดับประถมศึกษา อายุ 6-12 ปี เราพบว่ามีการพัฒนาการที่ช้าอยู่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษา ตากับมือประสานกัน ซึ่งจะลำบากในเรื่องการสื่อสารออกไปอย่างที่ตนเองคิด และรวมถึงการแสดงออกถึงความสามารถทางสติปัญญา จึงหมายความว่าสมองของเด็กไม่ได้มีการพัฒนาไปตามช่วงวัย และเนื่องจากสมองของมนุษย์นั้นพัฒนาได้ตลอดชีวิต แต่ว่าในช่วง5-6ปีแรกนั้นจะเติบโตที่สุดหรือที่เราเรียกกันทั่วไปว่า “หน้าต่างโอกาส”(พญ. นิตยา ศษภักดี, 2550. เว็บไซต์)

พัฒนาการของเด็ก สามารถที่จะพิจารณาได้จากปัจจัยหลายด้าน ประการแรก คือ ภาวะโภชนาการ เด็กเล็กที่ขาดสารอาหาร พบว่าจากเด็ก 4 คน พัฒนาการช้า1 คน สำหรับเด็กที่ไม่ขาดสารอาหาร พบว่าจากเด็ก 20 คน พัฒนาการช้า1 คน ประการต่อมาคือ การเลี้ยงดู ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องดูระดับการศึกษาของพ่อแม่ด้วย ถ้าแม่เรียนน้อยก็มีโอกาสเสี่ยงที่เด็กจะพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่น จากการสำรวจพบว่า แม่ที่เรียนจบในระดับมัธยมปลายแล้วยังมีลูกที่พัฒนาการช้าเกือบ 10% แปลว่าในทุกระดับการศึกษานี้เราอาจจะไม่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก ซึ่งหากแม่มีการศึกษาสูงขึ้นอีกนิดหนึ่ง เขาก็จะมีโอกาสที่จะเรียนรู้หรือหาความรู้ได้เพิ่มขึ้น สำหรับประเทศไทยในส่วนของนี้จะเยอะที่สุด รายได้และเขตการปกครองเป็นปัจจัยหนึ่ง พื้นที่นอกเขตเทศบาลช้ากว่าพื้นที่ในเขตเทศบาลหรือพื้นที่ในเขตเทศบาลที่ฐานค่อนข้างลำบากชัดเจน ซึ่งเด็กเหล่านี้ถือเป็นกลุ่มใหญ่ที่พัฒนาการช้า พ่อแม่ไม่มีเวลาเลี้ยงดู ไม่มีโอกาสไปศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือไปศูนย์เด็กเล็กแต่ถูกดูตัวอย่างเดียวไม่มีโอกาสได้รับการเสริมพัฒนาการ

ปัจจัยเหล่านี้มีผลทำให้พัฒนาการช้าไม่ใช่การถอยหลัง แต่เด็กไม่สามารถตามเด็กในวัยเดียวกันทัน ซึ่งเมื่อเขาโตขึ้นในช่วงระดับประถมศึกษาไอคิวก็จะต่ำกว่า ก็หมายความว่า ในระดับอายุ 10 ขวบ ความคิดหรือความสามารถในการแก้ปัญหาเท่ากับเด็กอายุ 9 ขวบโดยจากการสำรวจจะเห็นว่ากลุ่มที่ไอคิว80-89 จะเยอะที่สุดหากเราสามารถส่งเสริมพัฒนาการเพิ่มขึ้นก็จะทำ

ให้เด็ก ๆ กลุ่มนี้สามารถย้ายมาอยู่ในกลุ่มปกติได้เลย เด็กเก่งของไทยค่อนข้างน้อย พวกเข็นครกขึ้นภูเขาเยอะที่สุด จึงน่าเป็นห่วง ในปี ค.ศ.2002 ใคิรของเด็กในประเทศอังกฤษเพิ่มขึ้น 27 จุด ในสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น 24 จุด เราต้องยอมรับ

ว่าเด็กไทยยังมีปัญหาอยู่และสะท้อนถึงการอบรมเลี้ยงดูกับโอกาสในสังคมที่ชุมชน และคนในสังคมไม่ได้ให้โอกาสกับเด็กกลุ่มนี้เลยหรือให้โอกาสน้อยเกินไป

การเริ่มต้นที่จะช่วยกันแก้ปัญหาดังกล่าว ต้องเริ่มช่วยพ่อแม่ ตั้งแต่การตั้งครรภ์ซึ่งช่วยในเรื่องของการวางแผนครอบครัว ถ้าลูกคนแรกอายุได้ขวบหนึ่งแล้วท้องคนที่สองอีกอย่างนี้ก็แย่ คนโตก็ลำบาก คนเล็กก็ลำบาก ครอบครัวก็ลำบาก เพราะฉะนั้นการวางแผนครอบครัวถ้าไม่ขัดกับหลักศาสนาที่ตนเองนับถือเป็นจุดสำคัญอย่างหนึ่ง แต่นั้นยังไม่พอตอนแม่ตั้งครรภ์ทุกคนในชุมชนต้องช่วยกันดูแลแม่ ทุกคนในหน่วยงานก็ต้องช่วยกันดูแล คนที่ขึ้นรถเมล์ด้วยกันก็ต้องดูแลแม่คนนั้นด้วย เพื่อแม่จะได้ไม่เครียดเกินไป เวลาที่ลูกเขาคลอดออกมาจะได้ไม่มีปัญหาและเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคม

หลังจากเด็กเกิดแล้วเด็กได้กินนมแม่ซึ่งจะช่วยในการเสริมสร้างไอคิวให้กับเด็ก และสิ่งสำคัญต่อมาก็คือ พ่อแม่ต้องช่วยเลี้ยงลูกตอนลูกเล็กๆ ในช่วง 3 ปีแรก ขอให้แบ่งเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ ซึ่งรัฐบาลและชุมชนต้องเอื้อต่อครอบครัว ต้องมีบริการที่จะช่วยพ่อแม่ เช่น สถานที่ทำงานก็ต้องมีมุมให้แม่สามารถพาลูกมาเลี้ยง ซึ่งมีการทดลองและเก็บข้อมูลในหลายๆ ประเทศทั่วโลก ว่าจะทำให้คนทำงานมีกำลังใจในการทำงาน ไม่ต้องลาป่วยหรือลาอีกมาก ถ้าในโรงงานหรือสถานประกอบการ ไม่สามารถทำได้ก็ต้องสนับสนุนให้มีแหล่งบริการที่จะช่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กในราคาที่ไม่แพงเกินไป ภาครัฐก็ต้องช่วยสนับสนุนซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการประกันสังคมที่มีการลงทุนร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย และสิ่งสำคัญสุดท้าย คือ ระบบการศึกษา ที่ไม่ควรใช้วิธีแพ็คคอตออก ถ้าเราใช้วิธีแพ็คคอตออก คุณคิดว่าประเทศนี้จะเต็มไปด้วยคนชนะหรือคนแพ่ ซึ่งคนแพ่ก็ต้องกระเสือกกระสนที่จะอยู่รอด หากถูกขับออกจากระบบหรือถูกเอาเปรียบหรือถูกทำร้ายก็จะเป็นผู้ก่อปัญหาให้สังคมต่อไป (พญ. นิตยา คชภักดี, 2550. เว็บไซต์)

ดังนั้นการที่เด็กได้เล่นวาดรูประบายสีหรือสรรค์สร้างงานศิลปะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะมีส่วนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีในหลายๆด้านอย่างเช่นที่กล่าวมาซึ่งการเล่นที่สอดคล้องกับหลักเหตุผลต่าง ๆ นั้นก็มีมากมายที่จะเป็นสื่อให้เด็กได้สร้างสรรค์งานศิลปะและอิสระทางความคิดขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดีเช่น ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์

จากการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งทำให้จากเดิมที่หนังสือนิทานหรือการวาดรูประบายสีที่เสริมสร้างความรู้และความสนุก สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเพียงความสนุกที่ถูกปิดกั้นโดยเรื่องราวและจินตนาการเพียงในหนังสือและภาพ 2 มิติเท่านั้น แต่เมื่อวิวัฒนาการเปลี่ยนไป ความต้องการก็เปลี่ยนไป การได้ใช้จินตนาการกับตัวการ์ตูน 3 มิติเริ่มเข้ามา มีบทบาทมากขึ้นเด็ก ๆ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับตุ๊กตา 3

มิติเช่นตุ๊กตาบาร์บี้ ที่เปลี่ยนใส่เสื้อผ้าได้ตามใจ แต่ก็ยังเป็นเพียงแค่การเปลี่ยนเสื้อผ้าที่มีอยู่เท่านั้น การได้เล่นจึงยังดูเหมือนจะไม่มีอิสระทางความคิดสร้างสรรค์มากนักจนกระทั่งมีการนำเอาตัวตุ๊กตาปูนพลาสเตอร์ออกมา สร้างความนิยมแก่เด็กได้อย่างแพร่หลายเพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถให้เด็กได้มีการสร้างสีสันให้กับตัวผลิตภัณฑ์ ได้ใช้ศิลปะอย่างสนุกสนาน

ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาปูนส่วนใหญ่จะเป็นการจำหน่ายแบบหล่อตัวตุ๊กตาแล้วตั้งวางเรียงไว้เพื่อให้เด็กมาเลือกและจัดที่ให้เด็กได้นั่งระบายสีได้ตามใจอย่างเช่นร้าน ลุงเล็ก ของตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก รูปแบบการให้บริการจะเป็นการให้เด็กเลือกตุ๊กตาไปนั่งระบายสีที่โต๊ะที่ในร้านจัดไว้ให้แล้วถือกลับบ้านไป ไม่มีตัวบรรจุก้อนอะไร เพราะเป็นการเลือกซื้อและนั่งเล่นที่ร้านอย่างทีกล่าวมา ปัญหาที่พบก็คือรูปแบบตัวตุ๊กตาเป็นการดูตามท้องตลาดที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไป ไม่มีเอกลักษณ์หรือจุดเด่นที่เป็นของตัวเอง และการที่เด็กมานั่งระบายสีตัวตุ๊กตาก็เหมือนจะได้สนุกแค่ช่วงเวลาตรงนั้นเมื่อนำกลับบ้านไปก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรอาจจะถูกวางทิ้งไว้จนกลายเป็นแค่ขยะเท่านั้น

เพื่อให้สามารถมองเห็นถึงความสำคัญของตัวผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาเป็นของเล่นที่จะเสริมสร้างศิลปะ ทัศนกรรมรวมไปถึงการปลูกฝังความคิด ซึ่งนำไปสู่ภูมิปัญญา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา ผลิตภัณฑ์ ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อพัฒนาบรรจุก้อนของ ผลิตภัณฑ์ ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ให้มีเอกลักษณ์ที่แปลกใหม่ และสามารถเสริมสร้างจินตนาการความคิดให้กับเด็ก ให้เด็กได้มีอิสระในการแก้ปัญหา ได้สนุกไปกับการเล่นพร้อมการเรียนรู้อย่างมีทักษะ ให้ตัวบรรจุก้อนที่มีประโยชน์มากกว่าแค่เอาไว้บรรจุก้อนผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงเพิ่มคุณค่าให้ทั้งตัวผลิตภัณฑ์และบรรจุก้อนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย

การวิจัยการศึกษาเรื่องนี้ เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

เพื่อ พัฒนابรรจุก้อน

โดยมีจุดประสงค์หลักดังนี้

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก
2. ศึกษาบรรจุก้อนของตัวผลิตภัณฑ์ ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก
3. เพื่อออกแบบและพัฒนابรรจุก้อนของตัวผลิตภัณฑ์ ตุ๊กตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา ซึ่งนักวิจัยในที่นี้หมายถึงนิสิตวิชาเอกการออกแบบ บรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ในงานวิจัยหมายถึง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จ.พิษณุโลก

1.1 ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

1.2 นโยบายด้านการจัดการและการตลาด

1.3 แนวความคิดในกระบวนการผลิต ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

2. ขอบเขตด้านบรรณารักษ์ของผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ต.วังทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

2.1 ประเภทของตัวผลิตภัณฑ์

2.1.1 ผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ชุด เมืองแสนสุข ตอน ถูหนวทที่ยาวนาน 1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิค

2.1.2 ผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ชุด เมืองแสนสุข ตอน ไปโรงเรียนไม่ได้ 1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิค

2.1.3 ผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ชุด เมืองแสนสุข ตอน ลัดวงจร 1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิค

2.1.4 ผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ชุด เมืองแสนสุข ตอน ก้อนน้ำเจ้าปัญหา 1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิค

2.1.5 ผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ เดี่ยว

1 โครงสร้าง 5 กราฟฟิค

2.1.6 กล่องชุดสี

1 โครงสร้าง 1 กราฟฟิค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาเพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. ทำให้ทราบถึงตัวบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
3. ได้บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ตึกตาระบายสีปูนพลาสเตอร์ ของลุงเล็ก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

นิยามศัพท์เฉพาะ

บรรจุภัณฑ์ หมายถึง รูปแบบวัสดุภายนอกที่ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ภายในให้ปลอดภัย สะดวกต่อการขนส่ง เอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์ทางการค้าของผู้ผลิต / ผู้จำหน่ายและการนำไปใช้ของผู้บริโภค(สุภวัฒน์ ไสววรรณ, 2547. เว็บไซต์)

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง "สิ่งใด ๆ ที่นำเสนอเพื่อตอบสนองของความจำเป็นหรือความต้องการของตลาดให้ได้รับความพึงพอใจ" ดังนั้นจากความหมายนี้ "ผลิตภัณฑ์" จึงมีความหมายที่กว้างครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถตอบสนองของความจำเป็นและความต้องการของตลาดหรือผู้บริโภคได้(มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2549. เว็บไซต์)

ดีไซน์ (Design) หมายถึง

1. การออกแบบด้านกราฟิก : การออกแบบลดรายละเอียดความและสีล้นที่จะพิมพ์ลงบนภาชนะบรรจุ เพื่อแจ้งข้อมูลหรือแนะนำ หรือดึงดูด
2. การออกแบบด้านโครงสร้าง : การออกแบบโครงสร้างทางกายภาพของภาชนะบรรจุ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้คนและประหยัดที่สุด (เฉลิมชัย ห่อนาค, 2538 หน้า 12)

การพัฒนา หมายถึง ความเจริญขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หรืออาจจะมองว่าหมายถึง ผลของการทำให้เจริญขึ้น หรือ ผลของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปในทางที่ดีขึ้น คำว่า การพัฒนาสามารถที่จะถูกนำไปใช้ได้หลายด้าน แต่ในที่นี้เราจะหมายความถึง การนำเอามาใช้ใน เรื่องของการพัฒนา บรรจุภัณฑ์ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น (ชาญชัย อินทรประวัติ, 2548. เว็บไซต์)